

SYNDROOM VAN CUSHING

CCI/1009-1

Het syndroom van Cushing is een tumorziekte van de bijnier of de hypofyse waarbij een te grote hoeveelheid cortisol wordt geproduceerd. De verschijnselen zijn vergelijkbaar met het gebruik van hoge doses prednison.

Cortisol, ook wel het stresshormoon genoemd, wordt gemaakt in de bijnieren. De productie ervan staat onder controle van een hormoon dat in de hypofyse (een hersenaanhangsel) gemaakt wordt. Cortisol is in normale hoeveelheden van belang voor de energiehuishouding van het lichaam. Wanneer de bijnier te veel cortisol aanmaakt, of de hypofyse te hard aanstuurt, raakt de balans verstoord. In beide gevallen is de oorzaak een tumor. In 85% van de gevallen betreft dit een goedaardige tumor in de hypofyse en in 15% betreft dit een (kwaadaardige of goedaardige) tumor in de bijnier. Om de verschijnselen van deze aandoening te begrijpen kijken we eerst naar wat cortisol in de normale situatie doet en vervolgens wat de verschijnselen zijn bij een teveel aan cortisol.

Cortisol zorgt voor een stijging van het suikergehalte in het bloed (meer energie). Doordat de suikerspiegel stijgt, zal het lichaam reageren met het aanmaken van insuline (verlaagt de suikerspiegel) om het suiker in een goede balans te houden. Bij een teveel aan cortisol blijft de suikerspiegel stijgen. Het hongergevoel neemt toe, en de patiënt heeft erge dorst. 10% van de honden met deze ziekte heeft dan ook suikerziekte gekre-

gen omdat de insuline productie om de balans te herstellen, gewoonweg tekort schiet.

Cortisol bevordert de aanmaak en opslag van vet, met name in de buik. Veel patiënten hebben dan ook een dikkere buik.

Cortisol remt de aanmaak van eiwit de bouwstenen van (ondermeer) huid en vacht. De huid is vaak opvallend dun met een dunne vacht. Soms is de patiënt deels kaal (vooral de flanken).

Hoe wordt de diagnose gesteld

Naast een toegenomen eetlust, is het meest opvallende symptoom de enorme dorst en de grote plassen die deze patiënten doen. Daar zijn echter meer redenen voor en daarom wordt eerst een uitgebreid bloedonderzoek gedaan. Hierdoor krijgt de dierenarts vaak al een belangrijke aanwijzing voor het syndroom van Cushing.

Vervolgens wordt de hoeveelheid cortisol in de urine gemeten. Die is bij Cushing patiënten namelijk verhoogd. Omdat dit hormoon een stressgevoelig hormoon is, dient de urine altijd thuis in een rustige periode te worden opgevangen. Er worden op 3 ochtenden plasjes opgevangen, waarbij voorafgaand aan het opvangen van het laatste plasje tabletjes gegeven worden. Met deze test wordt gekeken of de aanmaak van cortisol te remmen is. Als de oorzaak gelegen is in de hypofyse, dan is de aanmaak meestal wel te remmen. Is de oorzaak gelegen in de bijnier, dan gaat de cortisol productie onverminderd door. U krijgt voor het opvangen en verwerken van deze urine monstersonders een uitgebreide instructie van uw dierenarts.

SYNDROOM VAN CUSHING

Vervolg onderzoek

Afhankelijk van de resultaten van de urinetest, volgt een buikecho (voor de bijnieren) of een hersenscan (voor de hypofyse). Beide onderzoeken worden gedaan om vast te stellen of een tumor eventueel nog chirurgisch verwijderd kan worden. In de hersenen is de tumor goedaardig maar kan erg groot worden en op den duur neurologische klachten veroorzaken (1:10). Op tijd verwijderen van deze tumor geneest de patiënt en voorkomt druk op de hersenen. De tumor in de bijnier is nogal eens kwaadaardig. De echo geeft informatie of er al sprake is van uitzaaiingen en groei van de tumor in de omgeving.

Therapie

Zowel een tumor van de hypofyse als van de bijnier kan (soms) operatief verwijderd worden. Naast de mogelijkheid van een operatie zijn er medicijnen. Vetoryl[®], is een nieuw medicijn. Het vormt een blokkade in de productieketen van het cortisol. De stijging van het cortisol neemt daardoor sterk af en daardoor verminderen of verdwijnen ook alle symptomen die bij het syndroom van Cushing horen. Bij dit medicijn is de dosering erg belangrijk omdat bij te hoge doseringen teveel andere hormonen ook geremd worden. Daarom worden bij dit medicijn regelmatig bloedcontroles gedaan.

Lysodren[®] is een medicijn dat al langer bestaat en dat de bijnierschors vernietigt. Hierdoor stopt de productie van het cortisol, maar ook van de andere hormonen die daar gemaakt worden. Deze moeten vervolgens d.m.v. tabletjes levenslang vervangen worden. Uw dierenarts zal u hierin uitgebreid begeleiden. Uiteraard zal d.m.v. regelmatig terugkerende bloedonderzoeken

nauwkeurig de doseringen van deze medicijnen gecontroleerd moeten worden.

Kosten

Een operatie kost veel geld, maar ook een behandeling met medicijnen is kostbaar. De medicijnen zelf zijn duur en er zijn regelmatige (bloed)controles noodzakelijk. Laat u hierover goed voorlichten door uw dierenarts zodat u weet waar u aan toe bent.

Commissie Cliënten Informatie

Deze informatieflyer wordt u aangeboden door uw dierenarts. De informatie is opgesteld door het CCI. Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend. Voor vragen wendt u zich tot uw dierenarts. copyright © CCI

MEER WETEN? Vraag gerust uw dierenarts